

УДК 338.48:378

Володимир ХУДОБА

в.о. завідувача кафедри туризму
*Львівський державний університет
фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

Андрій ГОЛОД

професор кафедри туризму
*Львівський державний університет
фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

Андрій КУХТІЙ

завідувач кафедри спортивного туризму
*Львівський державний університет
фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна*

ДВА ДЕСЯТИЛІТТЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ЛДУФК ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Організаційна робота. Підготовку фахівців туристичного спрямування у Львівському державному університеті фізичної культури було започатковано у вересні 2003 р. на факультеті фізичної реабілітації і оздоровчої фізичної культури на кафедрі рекреації, оздоровчої фізичної культури і туризму під керівництвом завідувача кафедри професора Жданової Ольги Миколаївни.

Кафедра туризму була створена 1 червня 2004 року й розпочала своє функціонування у такому складі: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Андрій Кухтій – завідувач кафедри; кандидат географічних наук, доцент Роман Скабара, старший викладач Лідія Тимошенко, викладачі – Тарас Білошицький, Олег Кахновець, Лілія Бедрій-

Ферцак, Богдан Уманців, старший лаборант Світлана Похмурська. У 2005 році до кафедри приєднався викладач Андрій Голод (з 2018 р. – доктор економічних наук, від 2021 р. – професор). Із 2006 р. на кафедрі почала працювати викладачка Юлія Феленчак (з 2021 р. – доктор економічних наук), з 2008 року – викладач Костянтин Лабарткава, а з 2009 року – Тетяна Тупичак.

У 2007 році відбувся перший випуск бакалаврів зі спеціальності «Туризм», а вже 2009 року було отримано ліцензію на провадження освітньої діяльності за освітнім ступенем «магістр» з цієї спеціальності. Цього самого року на кафедрі туризму почав працювати доктор географічних наук, професор Іван Волошин, який очолював кафедру від 2010 до 2020 р.

З 2011 року до колективу кафедри долучаються викладачі Ольга Омельченко (Собечко) (з 2013 р. – кандидат географічних наук) та Тарас Блистів.

З 2012 року розпочинає свою роботу на посаді викладача Валентина Лабарткава – випускниця магістратури ЛДУФК зі спеціальності «Туризм».

У 2013 році на кафедру прийшла працювати кандидат економічних наук, доцент Ольга Беднарська. У 2014 році на вакантні посади викладачів кафедри беруть двох кандидатів географічних наук – Юлію Чикайло й Володимира Худобу (з 2019 р. – доцент кафедри туризму) та магістра з туризму Левка Микитку.

З урахуванням постійного збільшення набору студентів, яких цікавили активні види туризму, у вересні 2015 року було створено кафедру спортивного туризму, науково-педагогічний персонал якої був сформований, власне, з частини працівників кафедри туризму. Очолив новостворену кафедру кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Андрій Кухтій. Викладачами кафедри спортивного туризму стали кандидат географічних наук, доцент Роман Скабара, кандидат економічних наук, доцент Юлія Феленчак, старший

викладач Лідія Тимошенко, викладач Левко Микитка. На посаду старшого лаборанта кафедри було прийнято Олену Курах.

У 2015 році також було створено факультет туризму. Деканом факультету обрано доцента Володимира Холявку. У структурі факультету туризму станом на 2023 рік працює п'ять кафедр: туризму; спортивного туризму; економіки та менеджменту; готельно-ресторанного бізнесу; гуманітарних дисциплін.

У 2015 році на кафедрі туризму приходить доктор географічних наук П.І. Штойко. Згодом у 2018 році – ще один кандидат географічних наук – В.І. Грех, а наступного 2019 року – кандидат біологічних наук М.В. Мерцало. 3 жовтня 2020 року завідувачем кафедри стає доктор економічних наук, професор Андрій Голод.

Від 2022 року на посаді професора кафедри туризму починає працювати доктор географічних наук, професор Тетяна Божук.

В останні роки викладацький колектив кафедри поступово поповнювали випускники аспірантури, які успішно захистили свої дисертації та стали викладачами кафедри, – Павло Кучер, Діана Цесьців, Оксана Никига, Соломія Мороз, або ж продовжують навчання в аспірантурі з туризму – Ольга Четирбук, Оксана Кулик.

На кафедрі в різний час працювали викладачі за сумісництвом, серед яких – доцент Лілія Іванова, викладачі Ярослав Сало, Світлана Похмурська, Олеся Бондарева (Буковська), Вікторія Димид, Катерина Ненько, Олена Курах.

На час двадцятилітнього ювілею штатна чисельність науково-педагогічного й допоміжного персоналу кафедри становить 12 осіб: завідувач кафедри професор А.П. Голод, професор Т.І. Божук, в.о. завідувача кафедри (з 01.03.2023 р.) доцент В.В. Худоба, доцент І.М. Оленич, старший викладач П.В. Кучер, викладачки Д.С. Цесьців, О.В. Никига, С.Р. Мо-

роз, В.К. Лабарткава, О.Р. Четирбук, О.М. Кулик, старший лаборант – О.В. Леус.

Кафедра туризму ЛДУФК із 2014 року забезпечувала підготовку аспірантів зі спеціальності 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів, а починаючи з 2016 року однією з перших в Україні розпочала підготовку докторів філософії зі спеціальності 242 «Туризм». Свої дисертаційні роботи станом на вересень 2023 року виконують аспіранти та здобувачі кафедри – З. Стефанишин, М. Мельник, В. Лабарткава, О. Худоба, В. Гринів, Я. Ващишин, О. Четирбук, О. Кулик. Випускники аспірантури – П.В. Кучер та Д.С. Цесьців 2021 року захистили свої дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук, аспіранти О.В. Никига та С.Р. Мороз у 2022 році захистили дисертації для здобуття ступеня доктора філософії з туризму.

Навчальна робота. Кафедра туризму відповідає за підготовку здобувачів за такими освітніми програмами:

- «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня;
- «Туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня;
- «Туризм і рекреація» третього (освітньо-наукового)

рівня.

Особливістю навчальних планів підготовки фахівців спеціальності «Туризм і рекреація» є те, що окрім великої частки професійно орієнтованих, а також гуманітарних, економічних, природничих дисциплін, у них передбачено поглиблене вивчення іноземних мов (англійської, німецької, французької, польської). Вагомим компонентом освітніх програм спеціальності «Туризм» на різних освітніх рівнях є практики (виробнича, переддипломна, педагогічна), під час яких здобувачі вищої освіти мають змогу закріпити отримані знання й набути навичок роботи за спеціальністю.

Зараз кафедра туризму забезпечує підготовку 109 бакалаврів, 31 магістра, 23 докторів філософії зі спеціальності 242

«Туризм» і «Туризм і рекреація». За останні 10 років кафедра підготувала 553 бакалаври, 49 спеціалістів та 142 магістри за цією спеціальністю. Викладачі кафедри розробили й читають близько 40 навчальних дисциплін для студентів спеціальностей 242 «Туризм і рекреація», 241 «Готельно-ресторанна справа», 073 «Менеджмент».

Наукова робота. Тематика наукових досліджень, що проводять на кафедрі туризму, досить широка: концептуальні засади туризмології та сервісології, модернізація та інноваційний розвиток регіональних туристичних систем України, оптимізація виростання туристичних ресурсів, безпека й екологічні проблеми розвитку туризму, особливості організації та ресурсної бази сільського, етнічного, екологічного, гастрономічного та інших видів туризму. Результати своїх досліджень викладачі кафедри публікують у монографіях (за час існування кафедри їх видано понад 10), фахових виданнях, зокрема проіндексованих у Scopus та Web of Science, презентують на наукових конференціях, захищають у вигляді дисертацій на здобуття наукових ступенів. Зокрема, працюючи на кафедрі, свої дисертації захистили Андрій Голод (2007 р. – канд. геогр. наук, 2017 р. – д-р екон. наук), Юлія Феленчак (2009 р. – канд. екон. наук, 2021 р. – д-р екон. наук), Ольга Омельченко (2013 р. – канд. геогр. наук), Ірина Оленич (2020 р. – канд. геогр. наук), Павло Кучер (2021 р. – канд. геогр. наук), Діана Цесьців (2021 р. – канд. геогр. наук), Оксана Никига (2022 р. – д-р філос. з туризму).

Із 2016 року кафедра туризму організовує щорічні науково-практичні конференції та семінари, в яких беруть участь науковці з різних регіонів України й із закордону.

Студентська наукова робота. На кафедрі діє студентський науковий гурток, завдяки якому студенти спеціальності «Туризм» під керівництвом викладачів ЛДУФК неодноразово посідали призові місця на всеукраїнських конкурсах наукових робіт й предметних олімпіадах. Зокрема, у 2012

році 2 місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Туризм» посіла Ольга Мідки, а Олександра Лагодюк у 2013 році здобула диплом 3-го ступеня у другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Туризм». У 2015 році команда студентів факультету туризму стала переможницею конкурсу проєктів Всеукраїнського молодіжного економічного форуму (м. Київ, МОН України). У 2016 році студентка Зоряна Руминська була нагороджена дипломом II ступеня за перемогу у другому турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Туризм», а у 2018 році – дипломом I ступеня цього самого конкурсу. У 2017 році студентка спеціальності туризм Ольга Мисяк посіла 2-ге місце на II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 242 «Туризм», а у 2021 році 3-тє місце на цьому ж конкурсі посіла Марія Базюк.

Спортивно-виховна робота. Студенти факультету туризму постійно беруть активну участь у громадському й соціально-культурному житті університету та Львівщини.

Невід’ємною частиною підготовки туристів є здійснення різноманітних одноденних і категорійних походів, що приваблює абітурієнтів вступати саме до нашого, навчального закладу.

Особливу увагу кафедри туризму й спортивного туризму надають участі студентів у різноманітних обласних і всеукраїнських змаганнях зі спортивно-туристичного багатоборства, адже саме спортивний напрям, туризму і вирізняє наш університет з-поміж інших навчальних закладів, що готують студентів спеціальності «Туризм».

Співпраця зі стейкхолдерами. Освітня й наукова діяльність зі спеціальності «Туризм і рекреація» відбувається в тісній співпраці зі стейкхолдерами-роботодавцями, серед яких органи державної влади й місцевого самоврядування (Львівська обласна державна адміністрація, Львівська міська

рада, Бібрська міська рада та інші), туристичні організації (КЗ ЛОР «ЛОЦКЕТУМ»), підприємства (ТзОВ «Відвідай», ТзОВ «ЕЛБІ ГРУП», ТОВ «Юкрейн Травел Лаб», ПП «Гелікон», ПП «Клуб Мандрівників Carpe Diem»), заклади освіти й культури (Полтавський університет економіки і торгівлі, Харківський державний університет харчування і торгівлі, Харківська державна академія культури), природоохоронні території (НПП «Яворівський», НПП «Північне Поділля», РЛП «Знесіння») та ін. Напрями співпраці зі стейкхолдерами окреслено в понад 20 підписаних угодах, які передбачають залучення партнерів до проведення аудиторних занять, практик, позанавчальних заходів, проведення спільних досліджень, організацію культурних і волонтерських заходів тощо.

Випускники спеціальності «Туризм», які успішно працюють менеджерами з туризму, організаторами самодіяльного, дитячо-юнацького туризму, інструкторами зі спортивного туризму, працівниками закладів готельного та ресторанного господарства, також продовжують підтримувати зв'язки з університетом і кафедрами, охоче співпрацюють щодо організації практик та навчальних занять.

Ключові слова: туризм, ЛДУФК, історія, наукова й навчальна робота, спортивно-виховна робота, викладачі, випускники, стейкхолдери.

Список використаних джерел

1. Львівський державний університет фізичної культури (1946–2016) : попул. енцикл. / авт. кол.: Музика Ф. та ін.; упоряд. О. Борис; за заг. ред. Є. Приступи. – Львів: ЛДУФК, 2016. – 486 с.
2. Архівні фонди ЛДУФК ім. Івана Боберського.